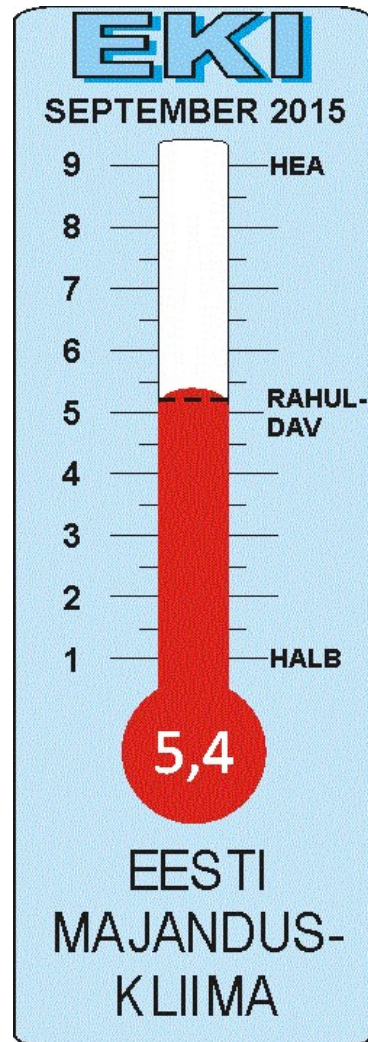

Konjunktuur 3 (194)

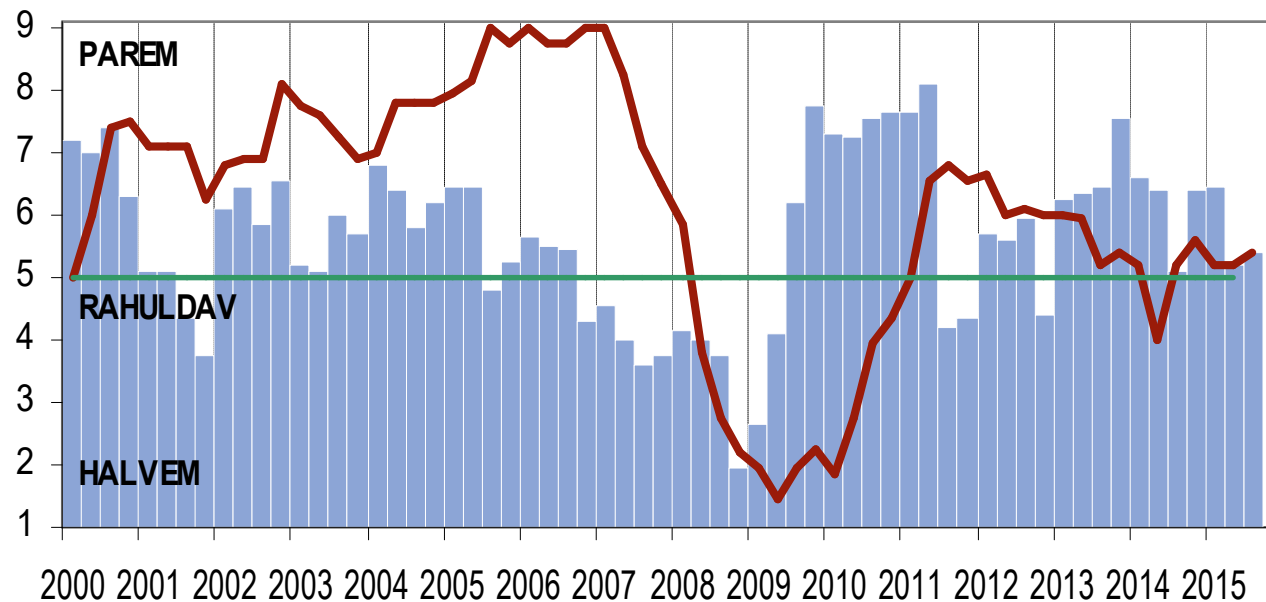
1. Majanduse üldolukord 2015. a septembris ja 6 kuu pärast (*L. Kuum*)
2. Konjunkturiaromeetrid: september 2015
 - 2.1. Tööstusbaromeeter (*K. Martens*)
 - 2.2. Ehitusbaromeeter (*A. Vanamölder*)
 - 2.3. Kaubandusbaromeeter (*P. Aruvee*)
 - 2.4. Teenindusbaromeeter (*A. Vanamölder*)
 - 2.5. Tarbijabaromeeter (*M. Josing*)
3. Eesti majandusareng 1993–2014 ja prognoos 2015 (*L. Kuum*)
4. Riikide rahvusvaheline konkurentsivõime 2015: WEF edetabel (*L. Kuum*)
5. EKI toidukorvi maksumus: III kvartal 2015 (*V. Vähi, P. Aruvee*)
6. Toidukaupade hinnatõus ja elanike ostujõu muutus 1992–2015 (*P. Aruvee*)
7. Eesti alkoholiturg 2014. aastal (*E. Orro*)
7. Maailmamajanduse konjunktuur: 2015. II pa (*B. Pulver*)

Millele tugineb analüüs

- Majandusekspertide hinnangud
(20 eksperti Eestis)
- Ettevõtjate hinnangud Eestis ja Euroopas
(nn EKI äribaromeetrid. Kord kuus annab Eestis hinnangu ligi 1000 ettevõtjat)
- Elanike hinnangud
(nn tarbijabaromeeter, iga kuu 800 inimese telefoniküsitlus)

Eesti majanduse üldolukord

(ekspertide hinnang septembris 2015, min = 1; max = 9)

PRAEGU

HINNE 5,4

6 KUU PÄRAST

parem 15%

sama 80%

halvem 5%

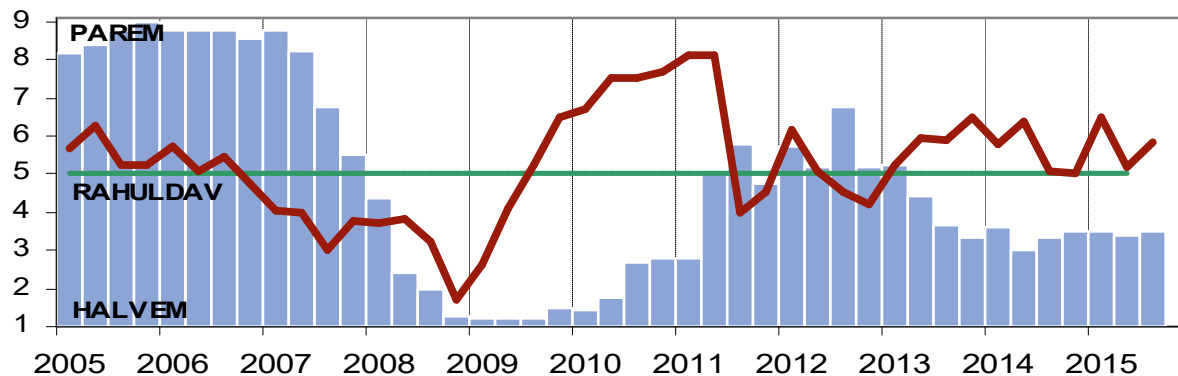
HINNE 5,4

— praegu (hea - halb) ■ 6 kuu pärast (parem - halvem)

Eesti majandusolukord

(ekspertide hinnang septembris 2015, max = 9)

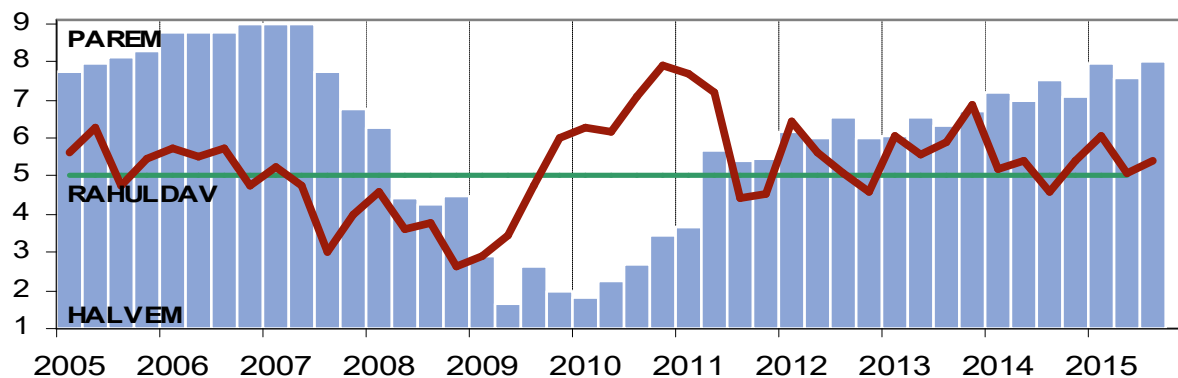
INVESTEERINGUD

PRAEGU
HINNE 3,5

6 KUU PÄRAST
parem 37%
sama 47%
halvem 16%
HINNE 5,8

ERATARBIMINE

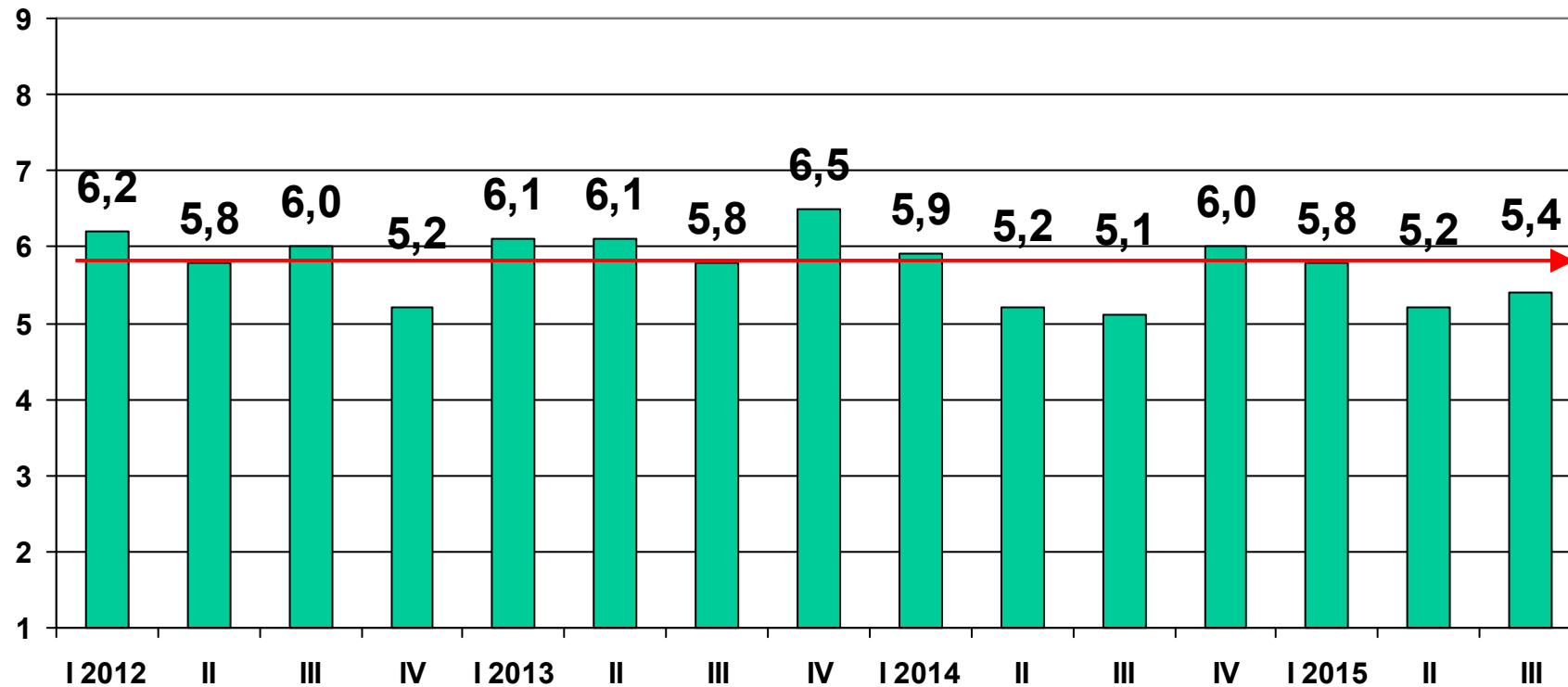
PRAEGU
HINNE 8,0

6 KUU PÄRAST
parem 21%
sama 68%
halvem 11%
HINNE 5,4

■ praeegu (hea - halb) — 6 kuu pärast (parem - halvem)

Majanduskliima Eestis (ekspertide hinnangud)

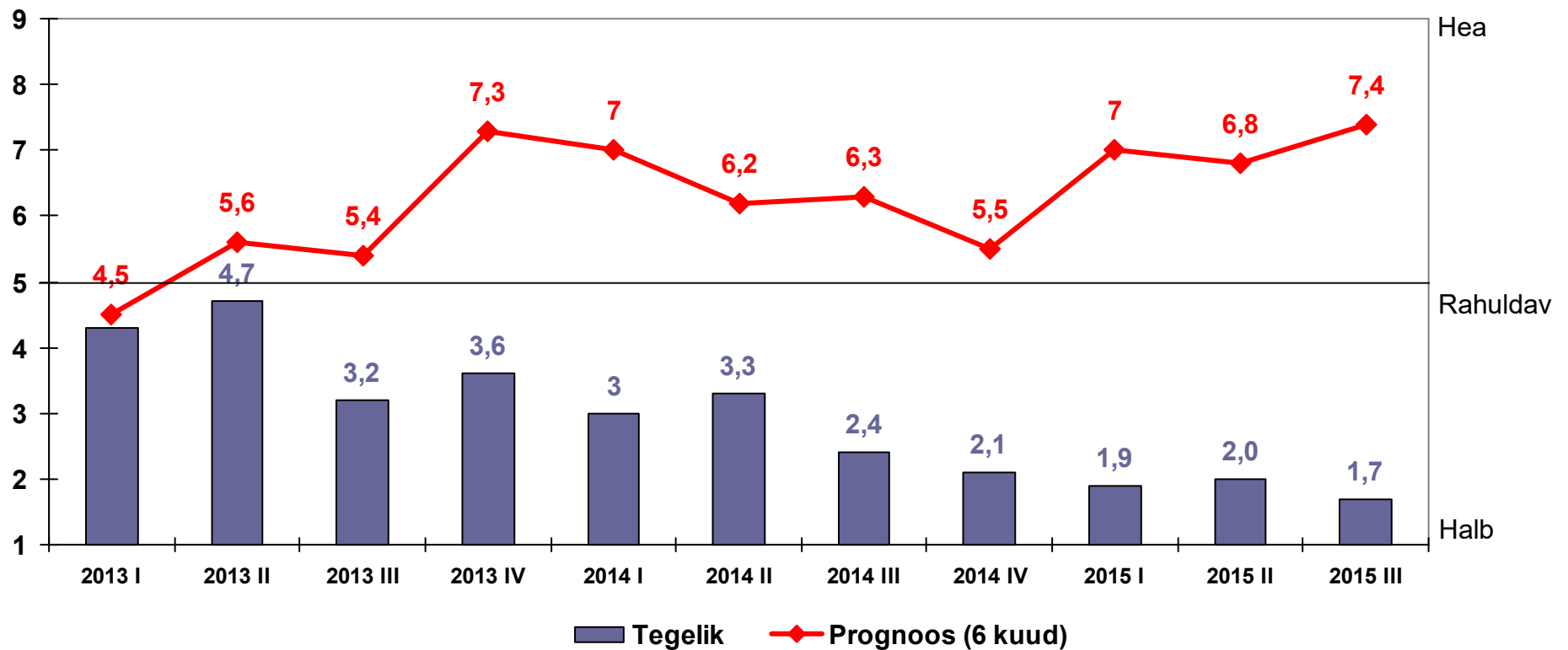
Pikaajaline keskmine 1992–2015 = 5,8

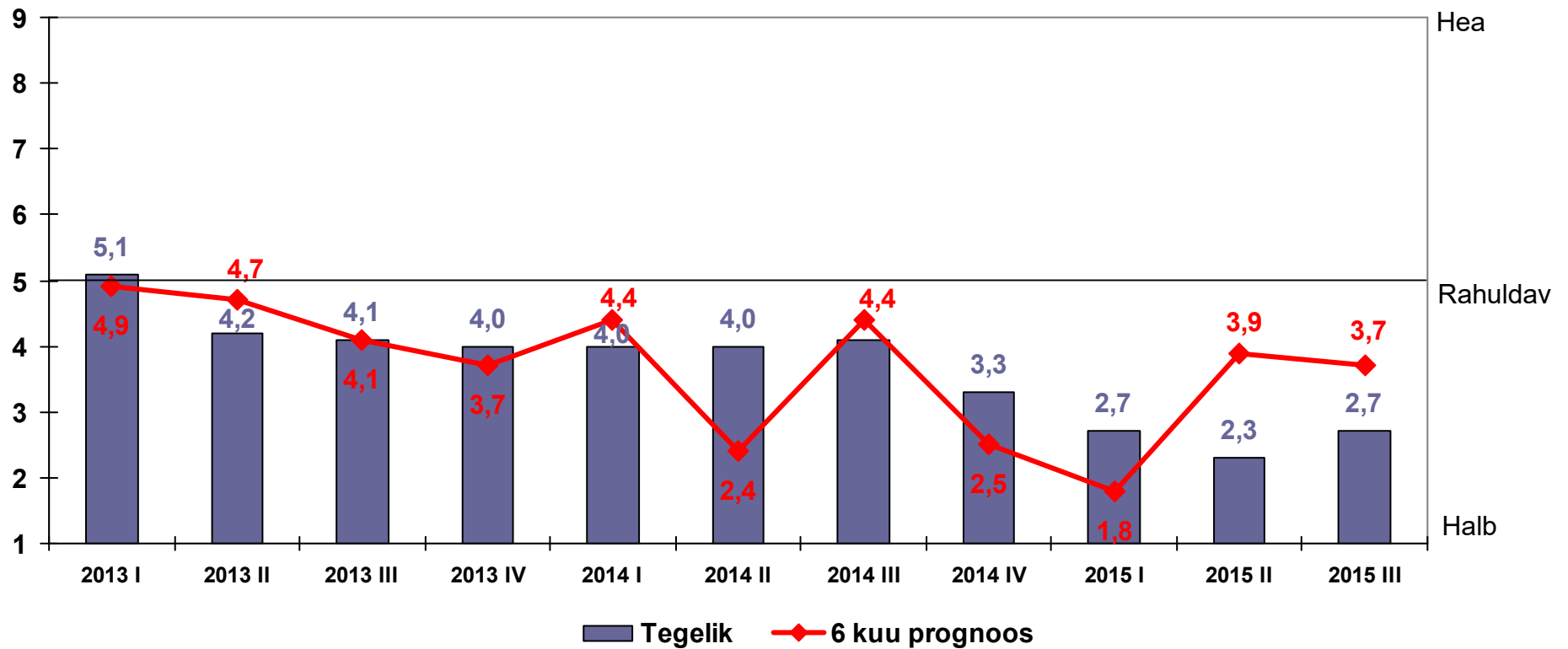
Euroopa riikide majandusolukord ja ootused (ekspertide hinnangud skaalal 1-9)

	Majanduse üldolukord (hea/halb)		Ootused 6 kuu pärast (parem/halvem)	
	II kv 2015	III kv 2015	II kv 2015	III kv 2015
Eesti	5.2	5.4	5.2	5.4
Soome	2.0	1.7	6.8	7.4
Rootsi	6.2	7.0	6.9	6.0
Saksamaa	8.1	7.5	6.4	5.8
Läti	5.0	5.6	4.3	4.0
Leedu	6.7	5.7	7.3	7.7
Venemaa	2.3	2.7	3.9	3.7

Soome ekspertide hinnang Soome majandusolukorrale (skaalal 1–9)

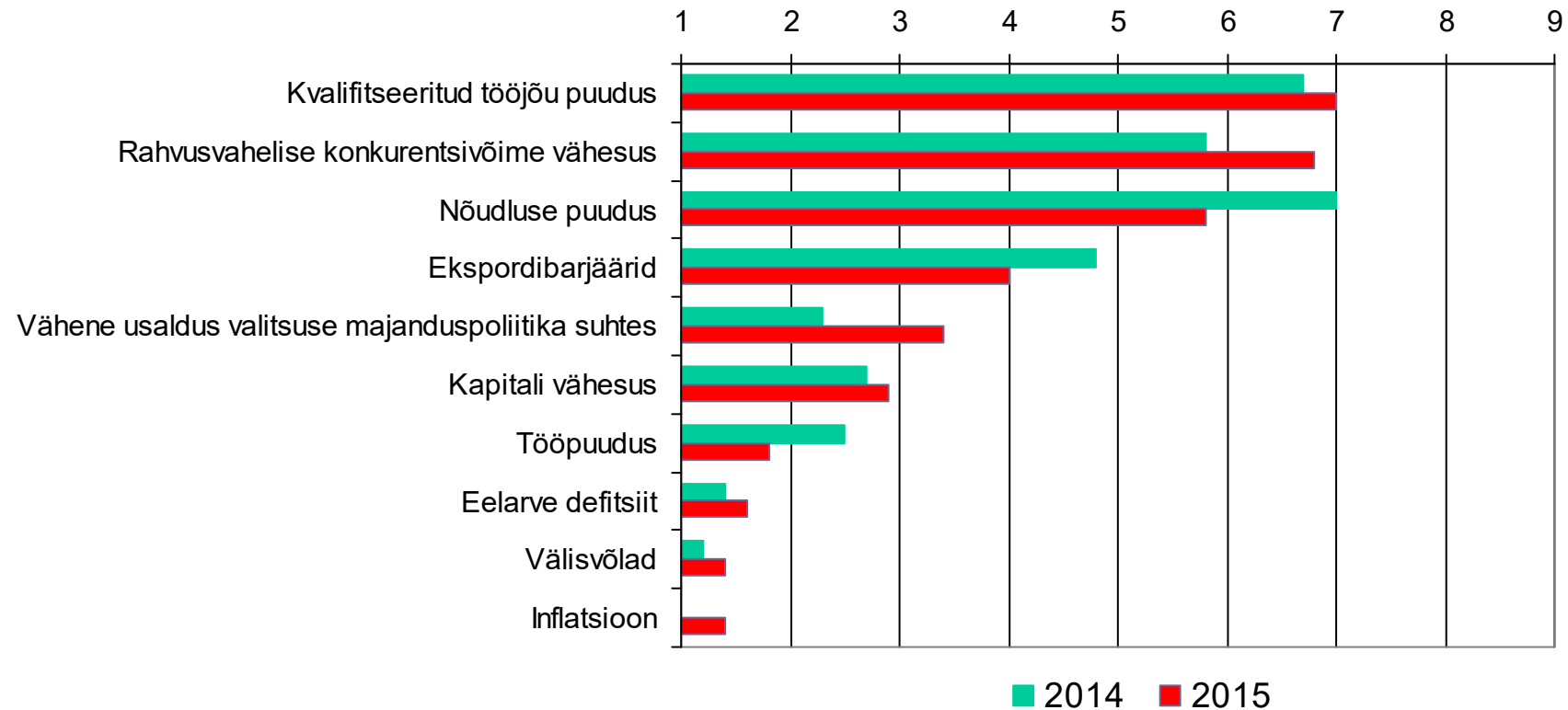

Venemaa ekspertide hinnang Venemaa majandusolukorrale

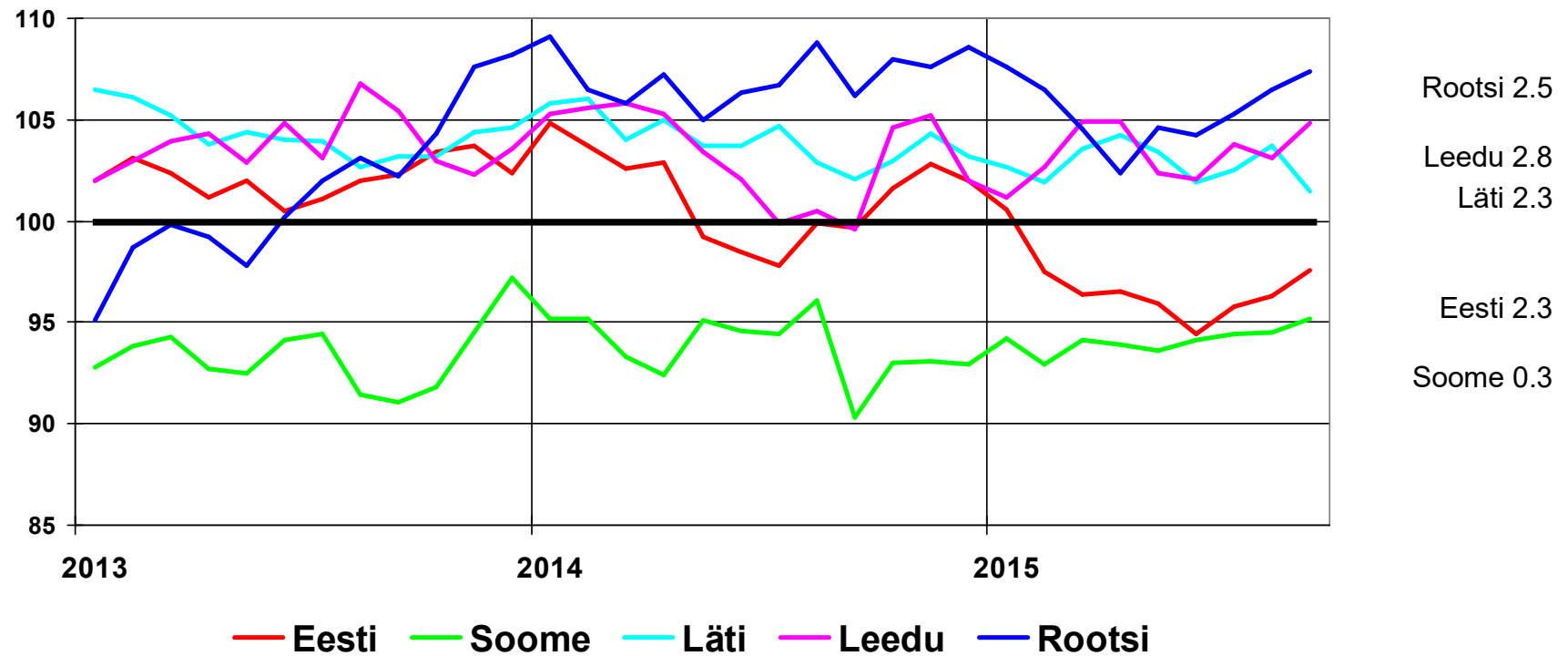
Eestis majandusarengut takistavad probleemid

(Ekspertide hinnangud skaalal 1–9, september 2014/2015)

Majandusussaldusindeks (ESI) (1990–2015 = 100)

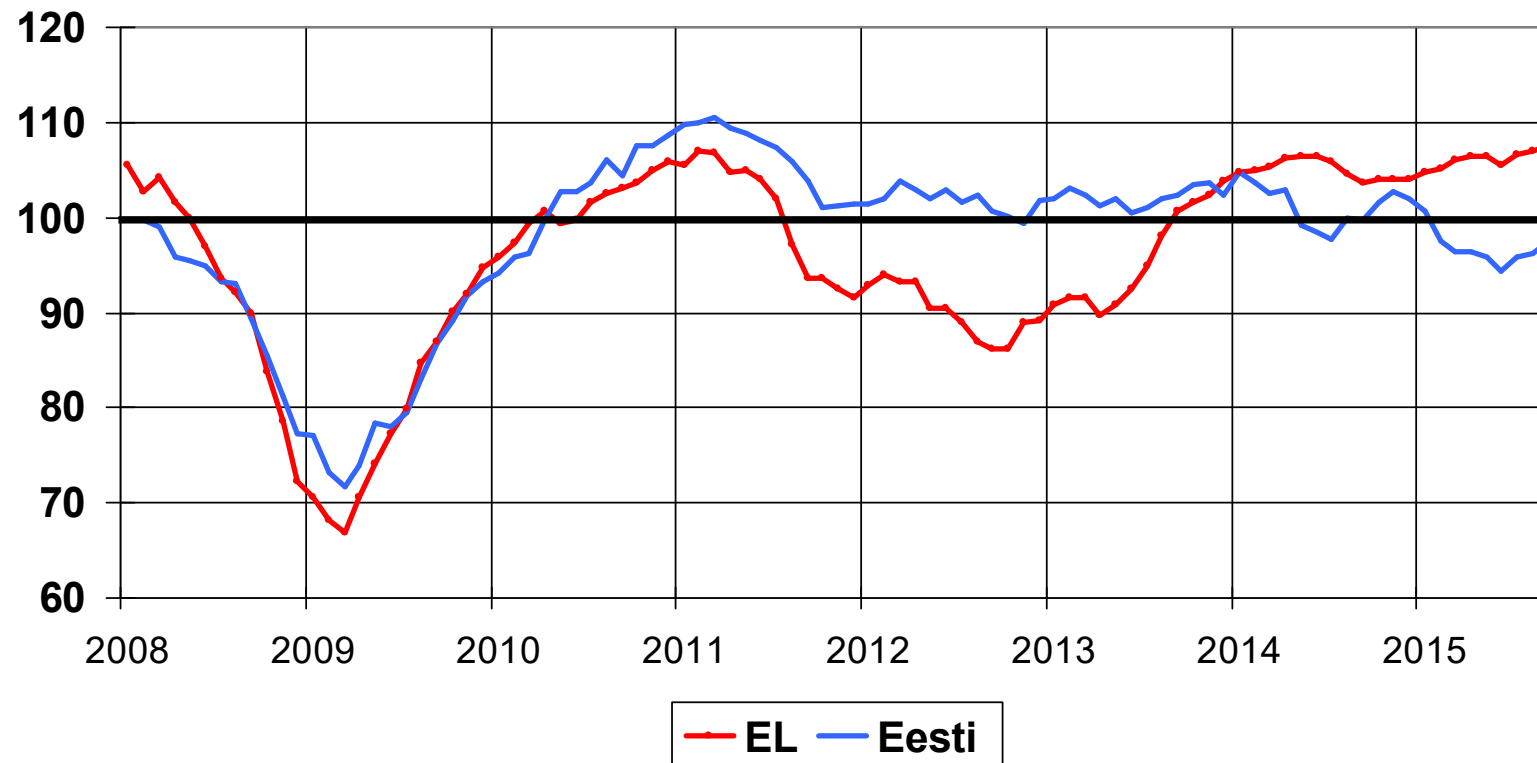
Euroopa Komisjoni SKP
prognoosid 2015. a

Majandusosalduksindeks (ESI) (1990–2015 = 100)

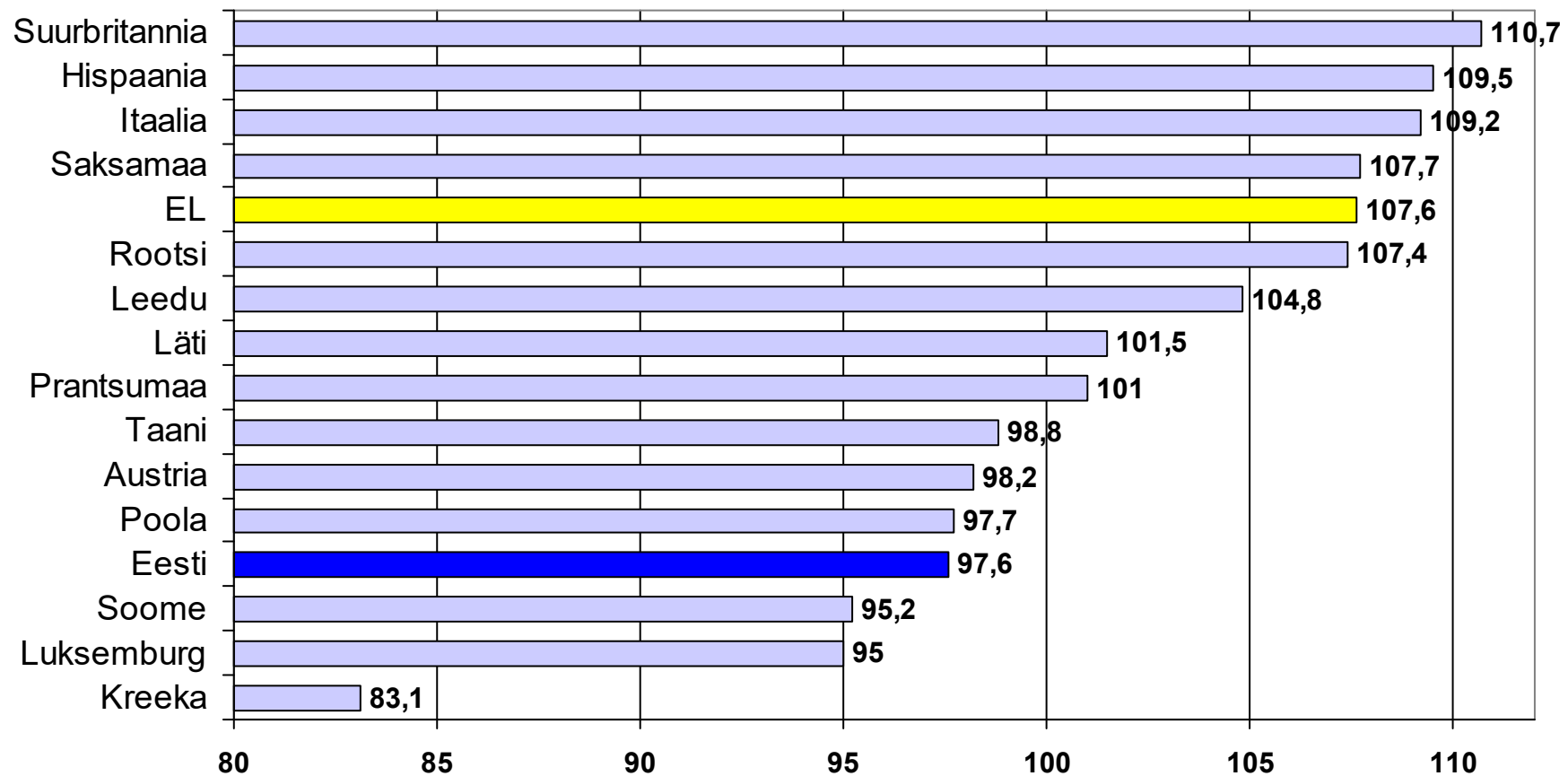
Eesti 97.6

EU 107.6

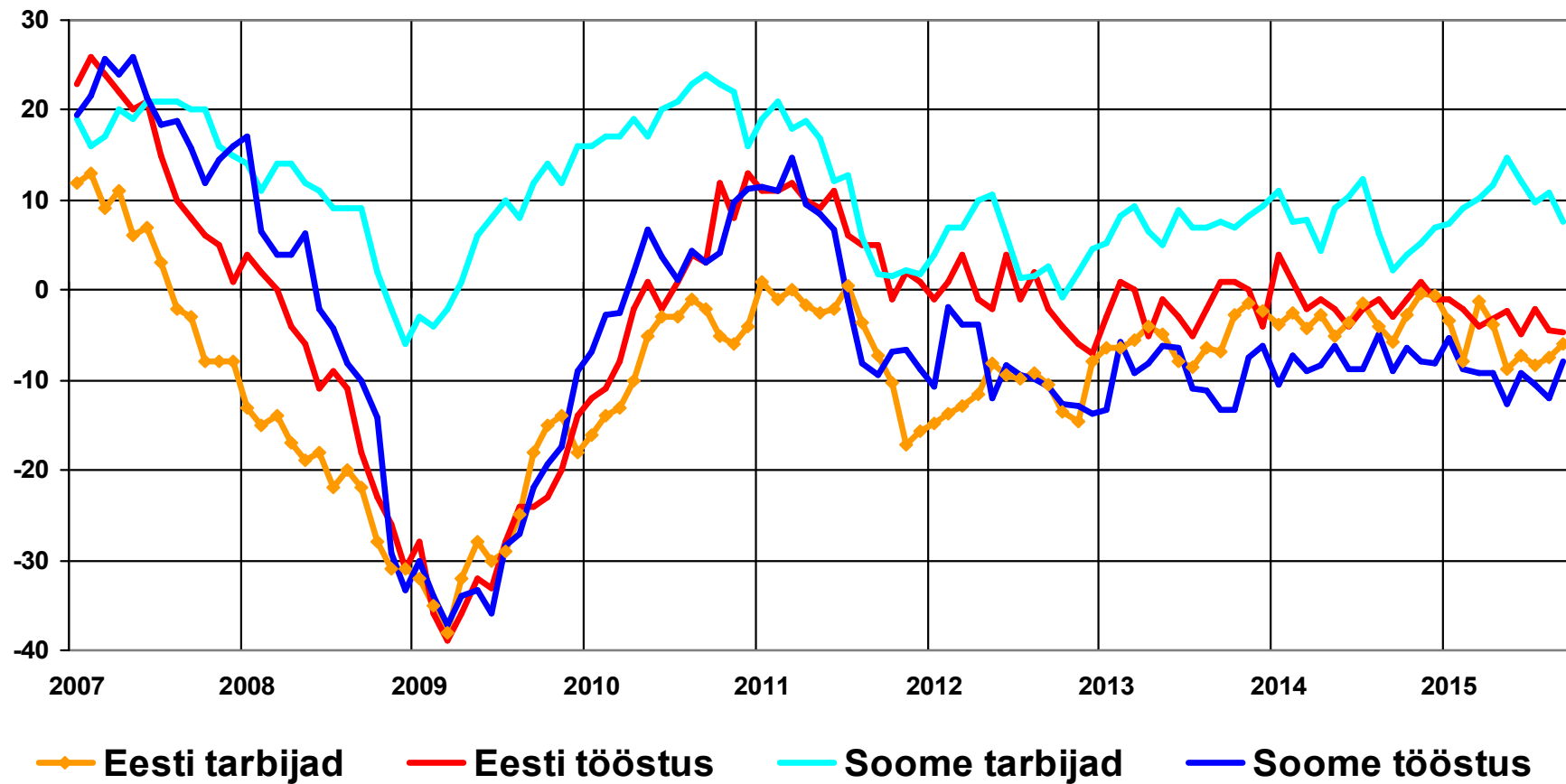

Majandusosalduks Euroopa Liidus

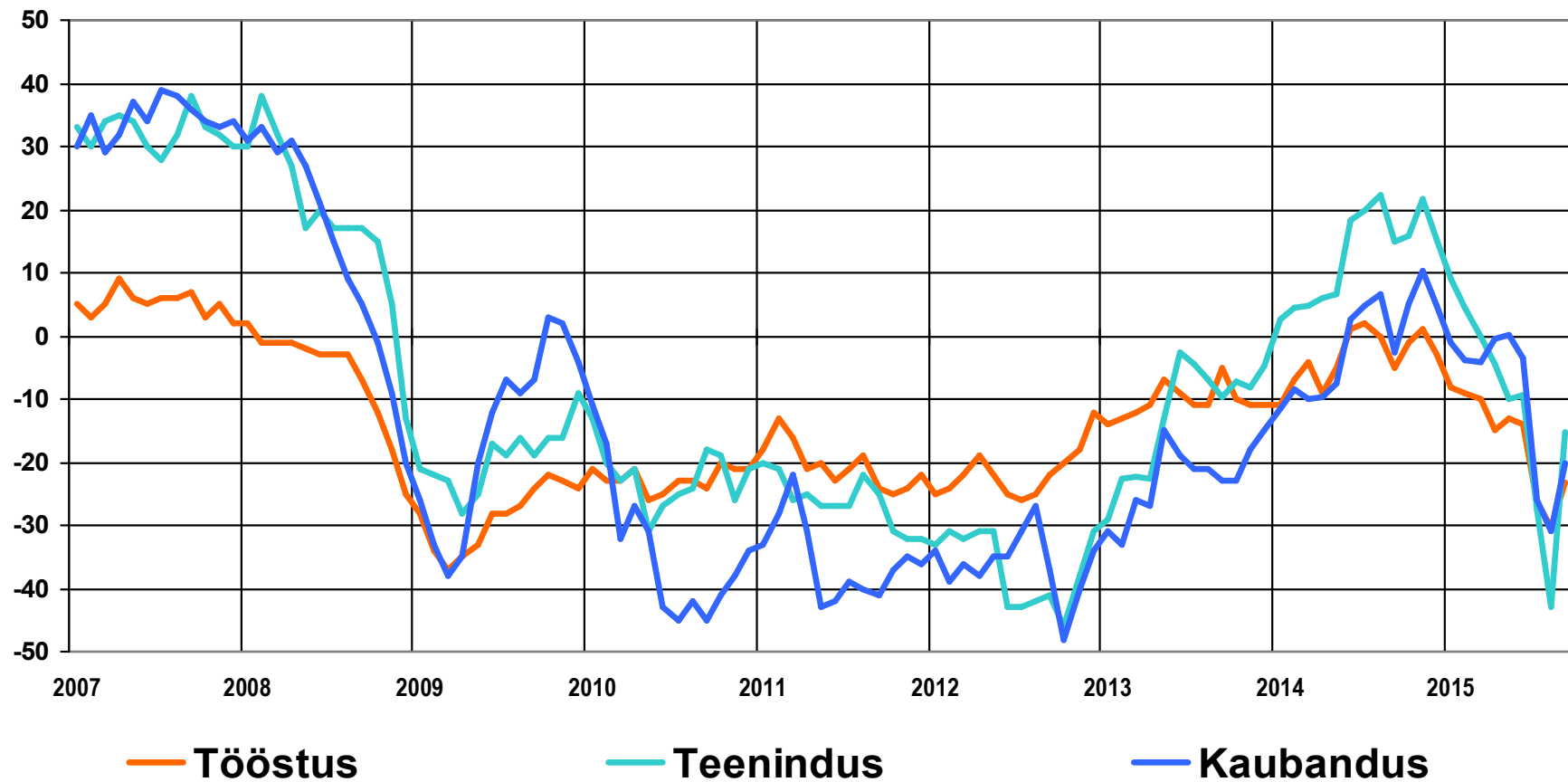
(september 2015, 1990–2015 = 100)

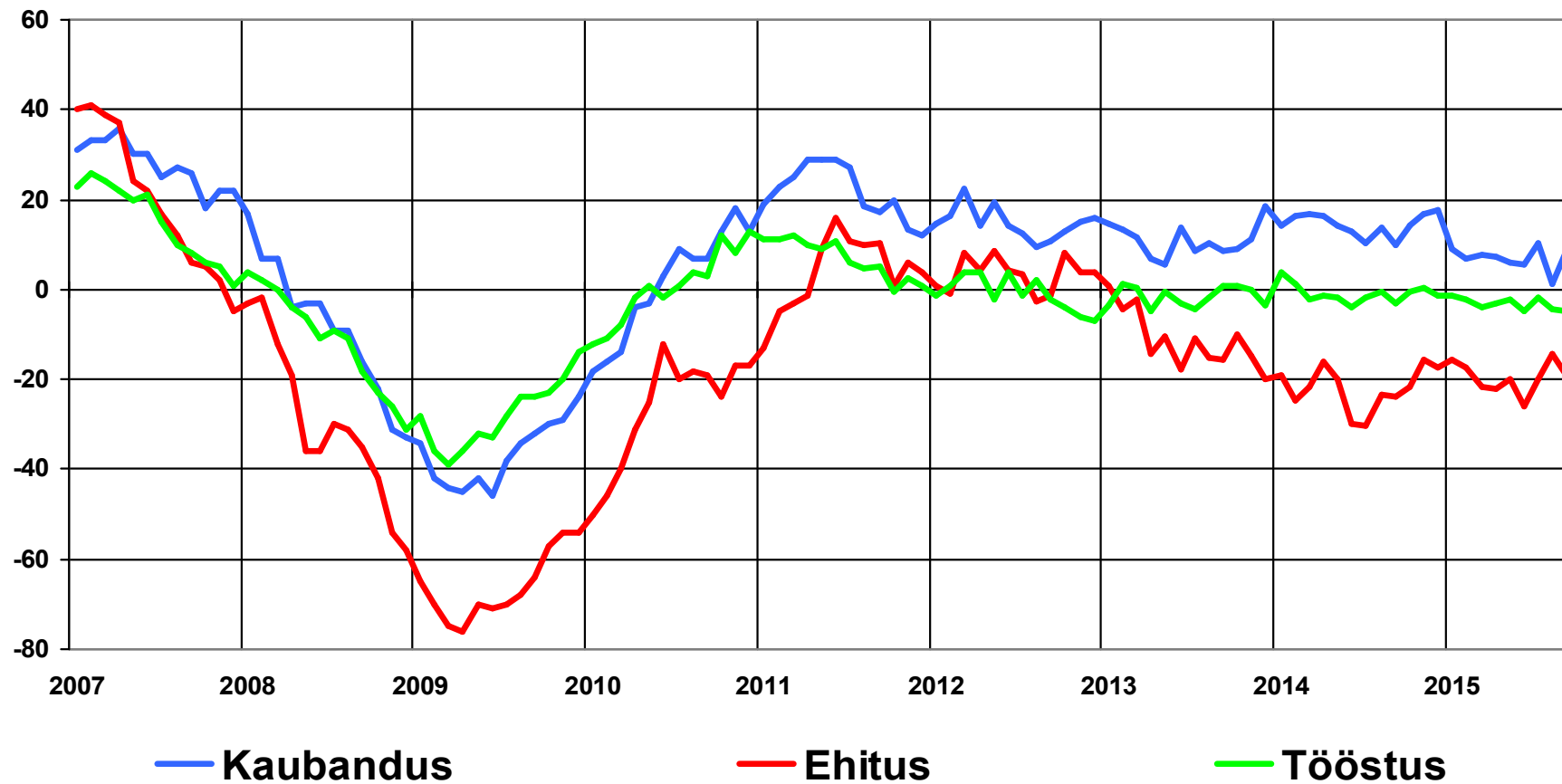
Tarbijate ja tööstuse kindlustunne Eestis ja Soomes

Kindlustunde indikaatorid Kreekas

Eesti ärisektori kindlustunde indikaatorid (sesoonselt silutud)

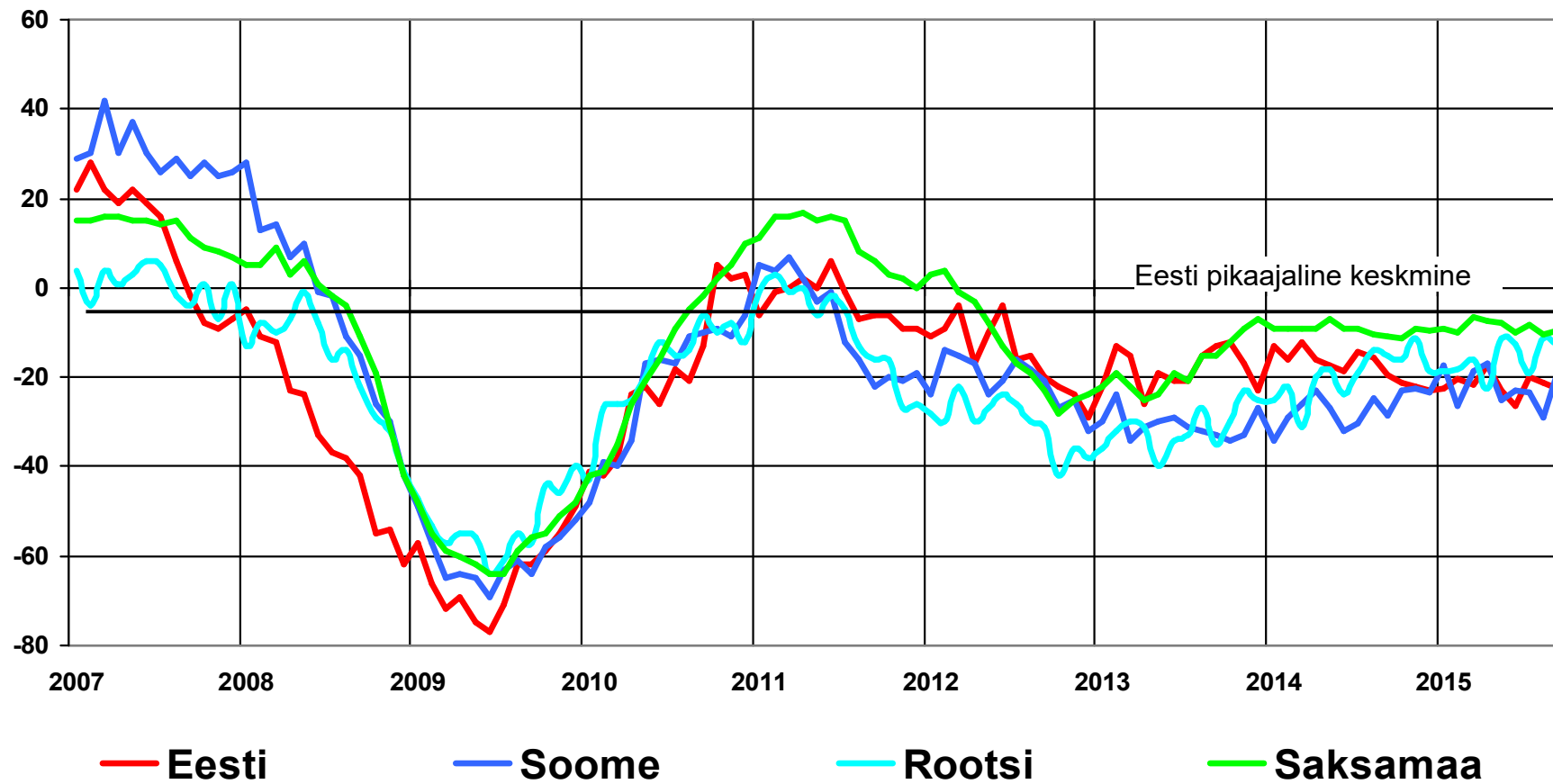
Eesti majandusosalus ja kindlustunde indikaatorid (sesoonselt silutud)

	Pikaajaline keskmine	September 2014	Juuni 2015	September 2015
Majandusosalus	100	99,7	94,4	97,6
Tööstuse kindlustunne	2.6	-3,2	-4,9	-4,6
Kaubanduse kindlustunne	7.8	10,0	7,3	8,6
Ehituse kindlustunne	-2,3	-24,2	-25,8	-19,2
Tarbijate kindlustunne	-16.0	-5,7	-7,3	-5,9

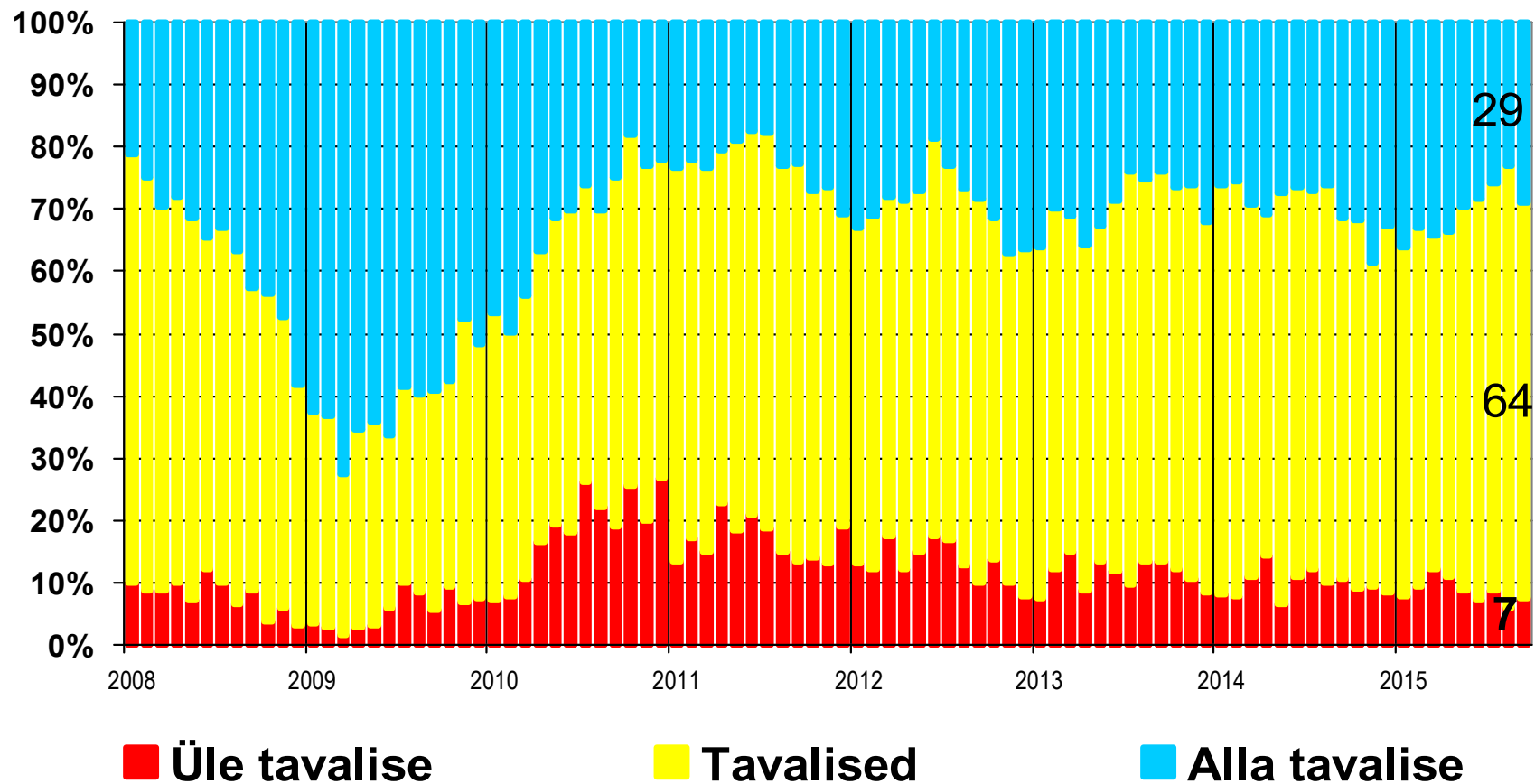
Parem pikaajalisest keskmisest

Halvem pikaajalisest keskmisest

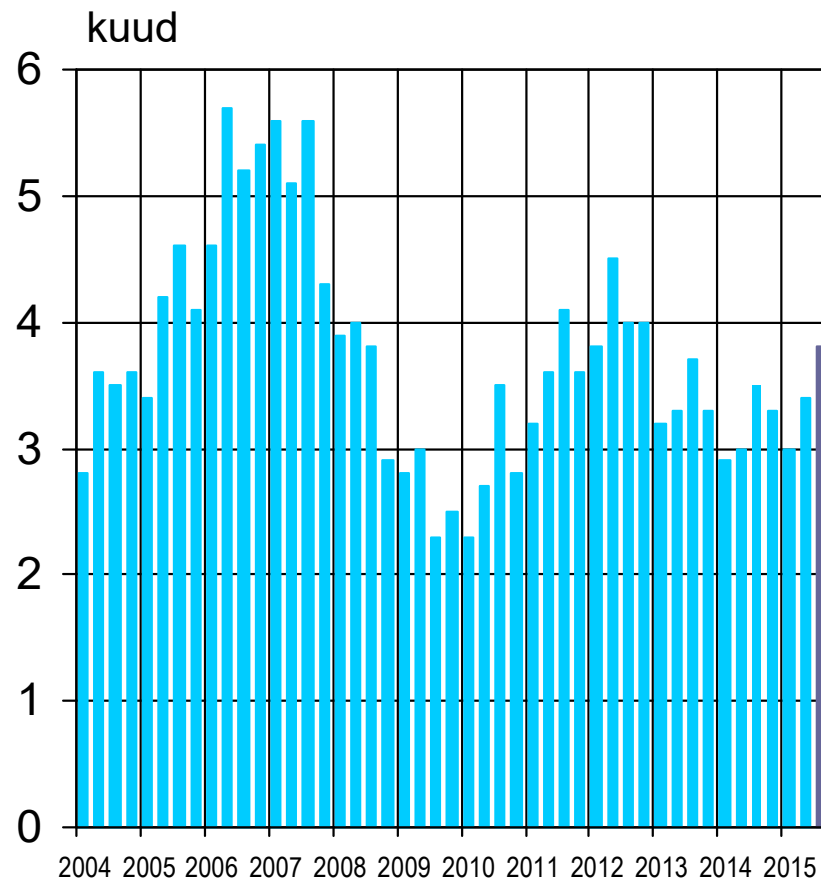
Tööstusettevõtete tellimuste portfelli (saldod, sesoonselt silutud)

Eesti tööstusettevõtete eksporttellimused (% vastanud tööstusettevõtetest)

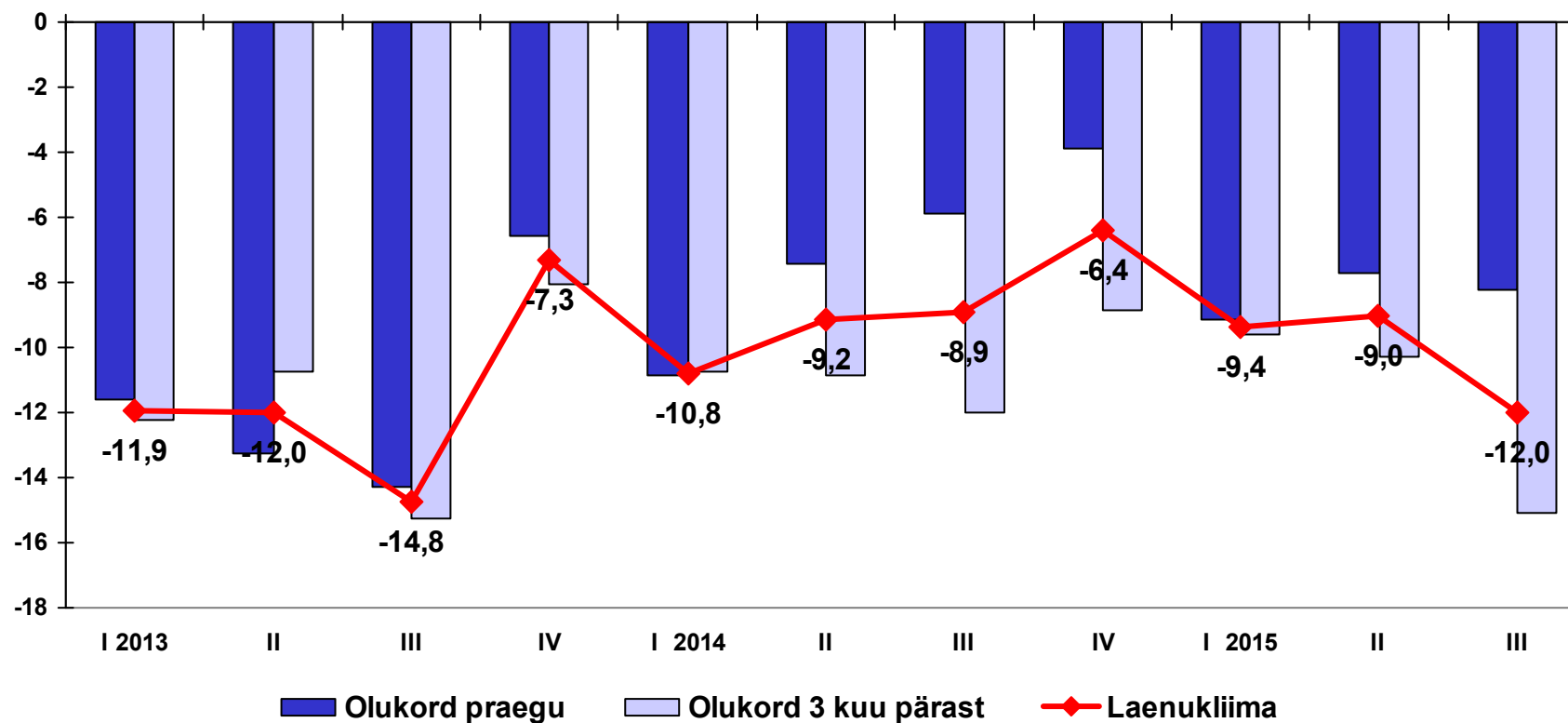

Ehitusettevõtete lepingute maht ja tootmisvõimsuste rakendatus

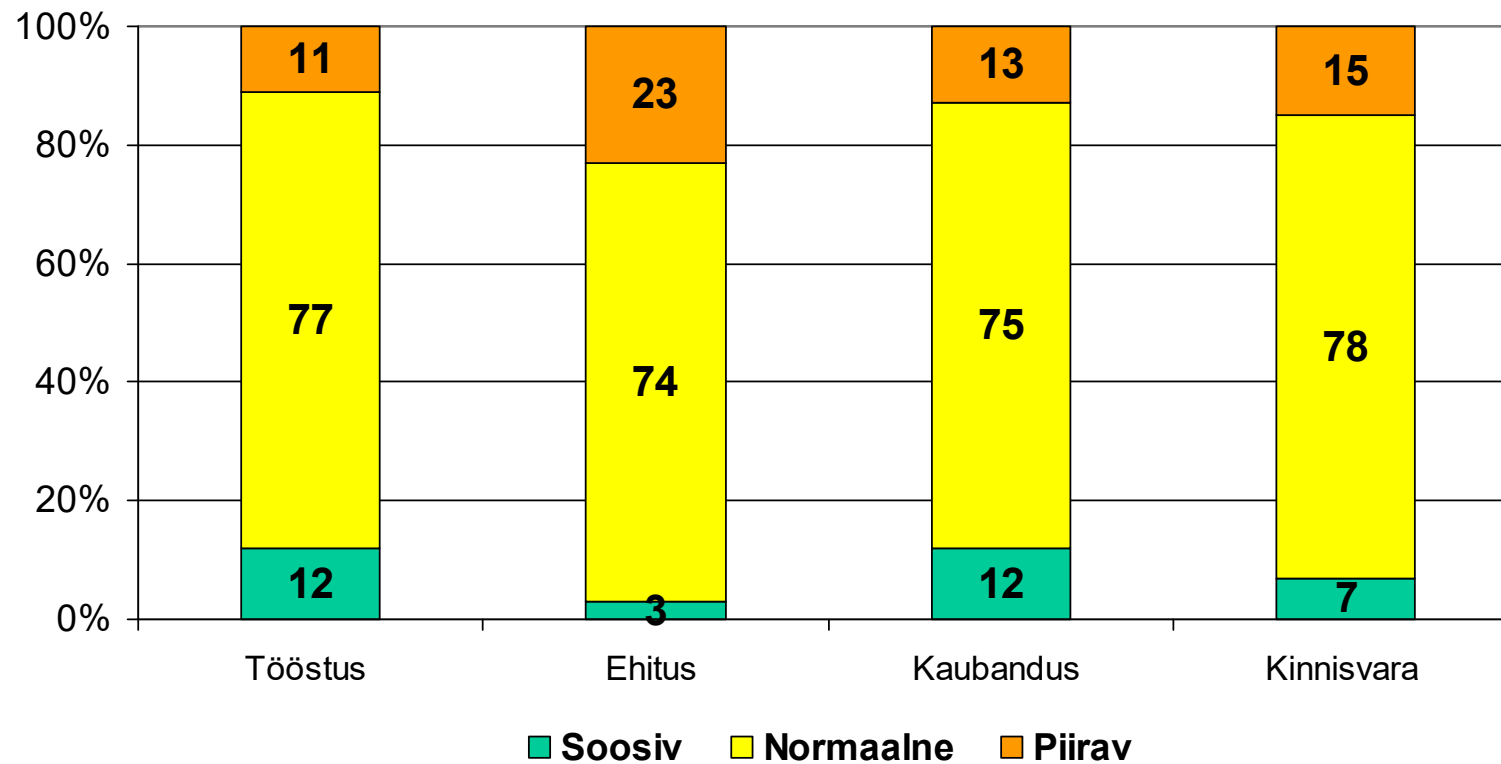

- Lepingud tagasid 2015 a. III kvartalis töö 3.8 kuuks (aasta tagasi 3.5 kuud)
- Tootmisvõimsuste rakendatus III kvartalis 82% (aasta tagasi 77%)
- Tellimuste portfelli on tavalisest õhem 39% ettevõtetal (aasta tagasi 43%).

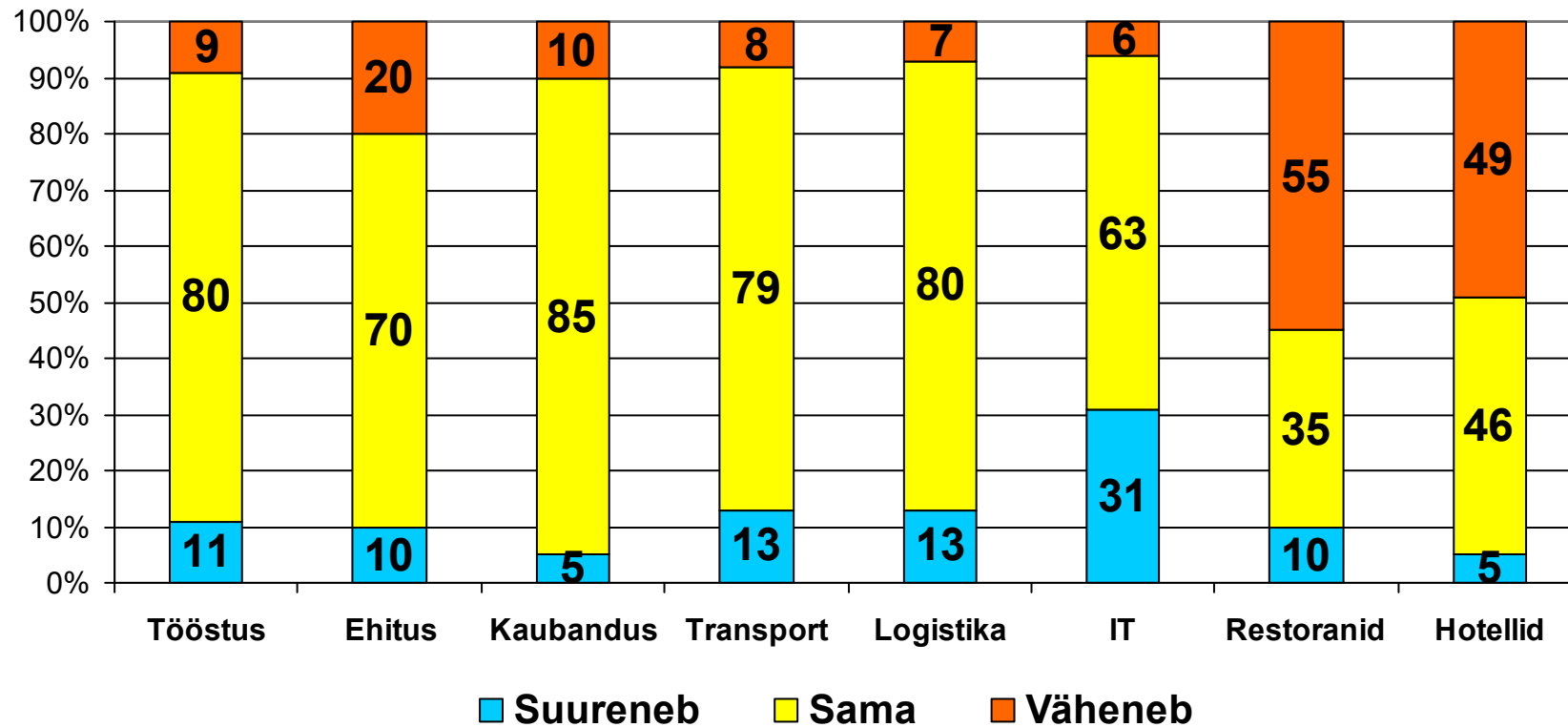
Ettevõtjate hinnang laenukeskkonnale (saldo)

Ettevõtete hinnang pankade valmisolekule laenu anda (% ettevõtetest, september)

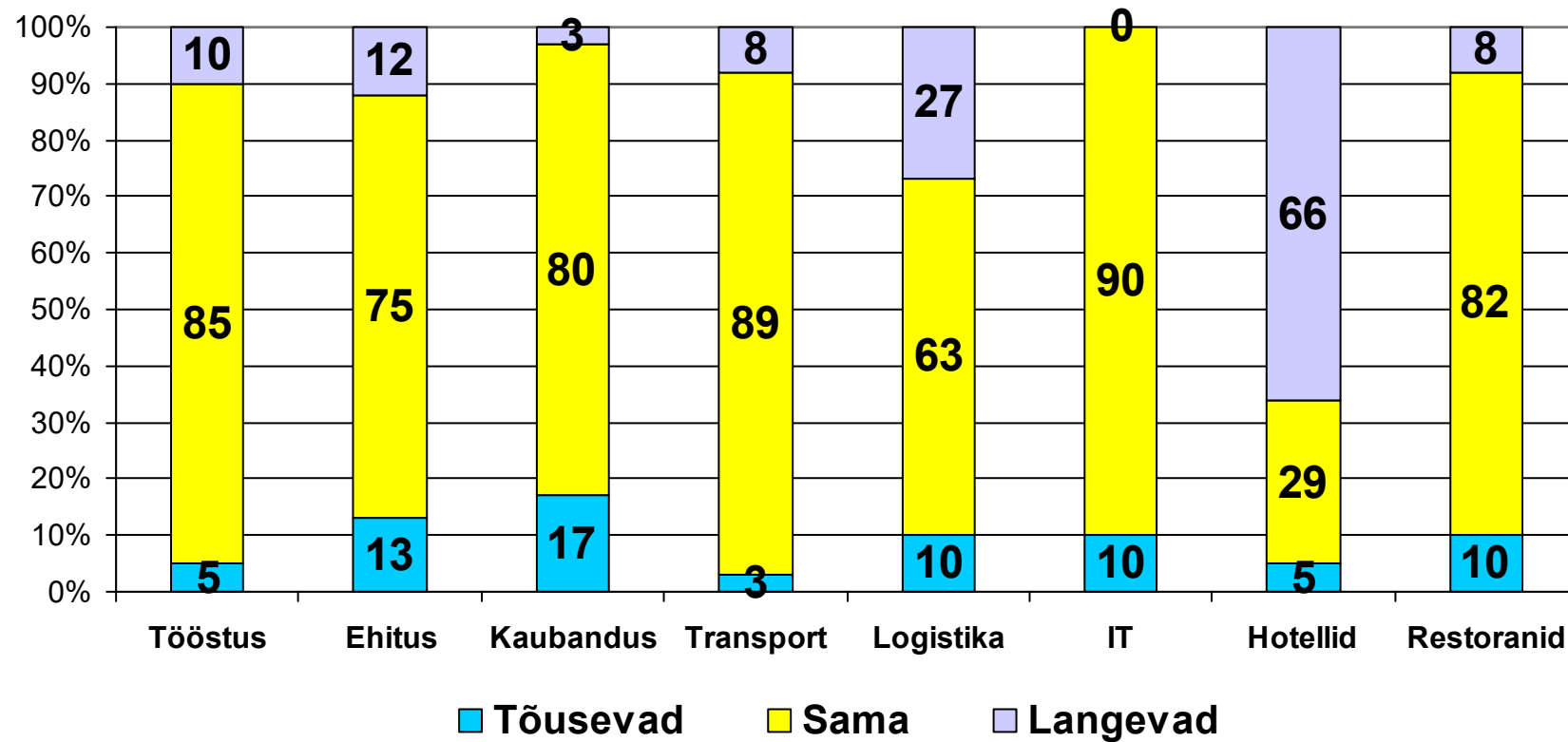

Muutused töötajate arvus lähemal 3 kuul (september 2015, % vastanud ettevõtetest)

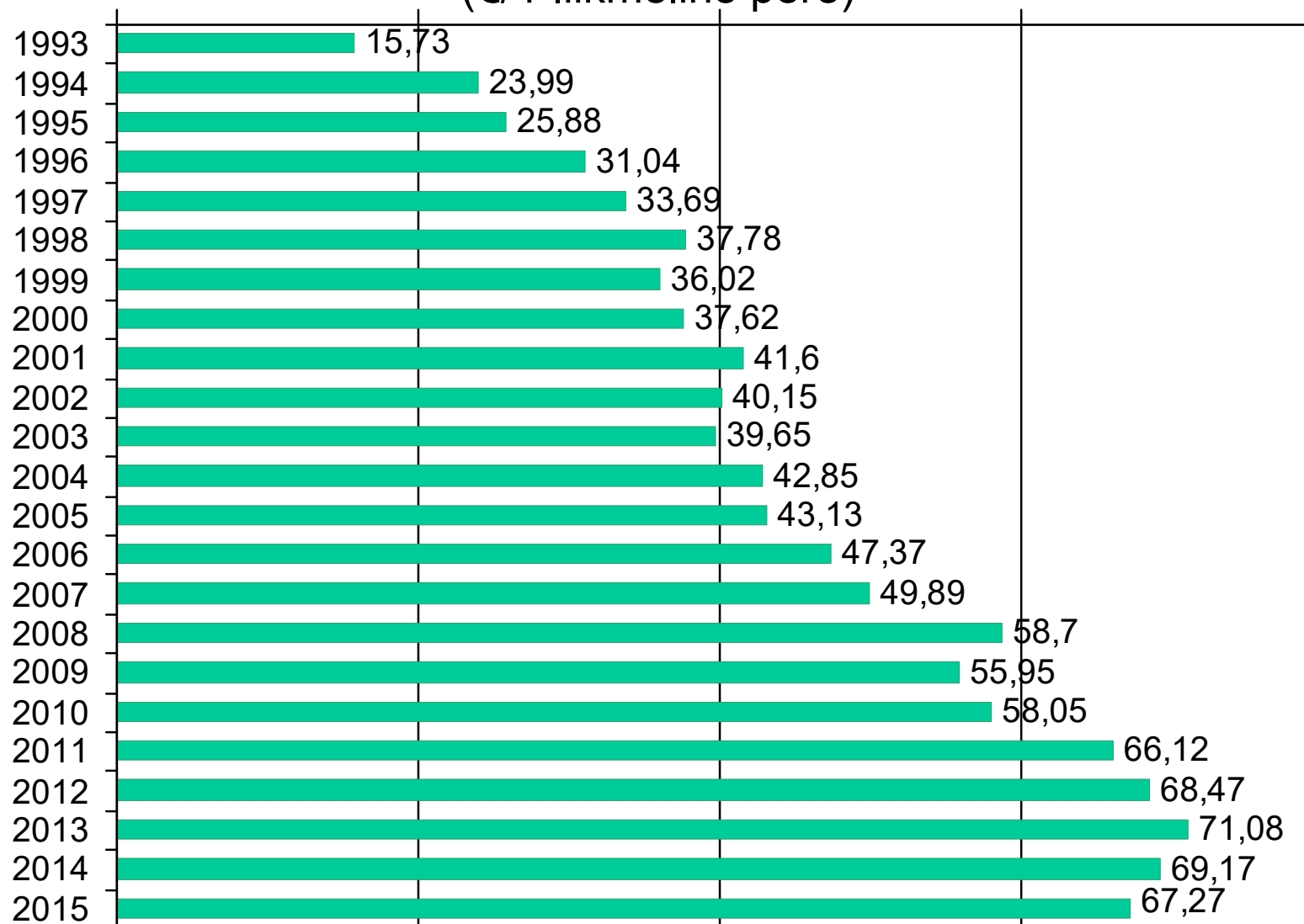
Hinnamuutused lähemal 3 kuul

(% vastanud ettevõtetest)

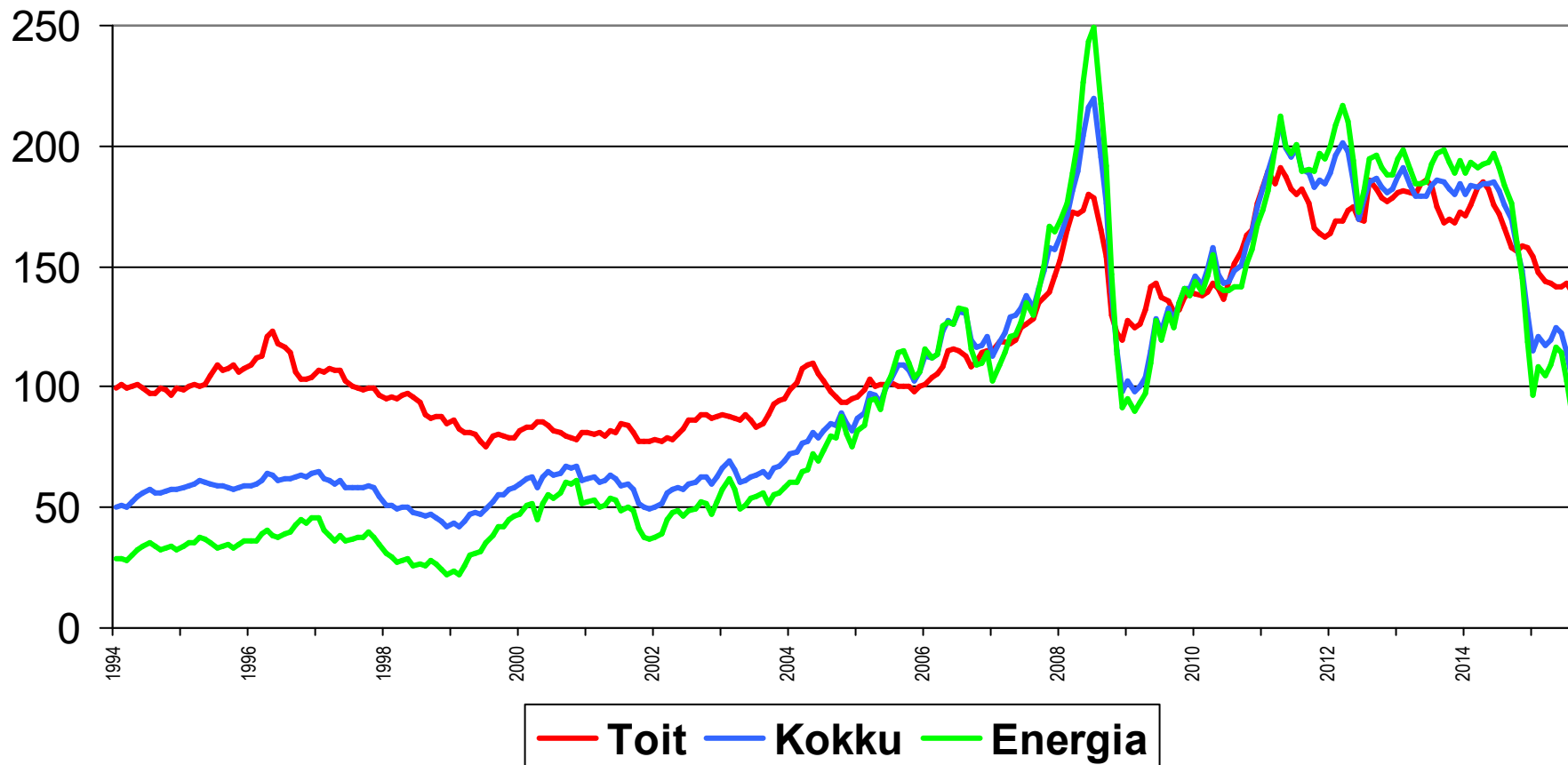

EKI toidukorvi maksumus septembris

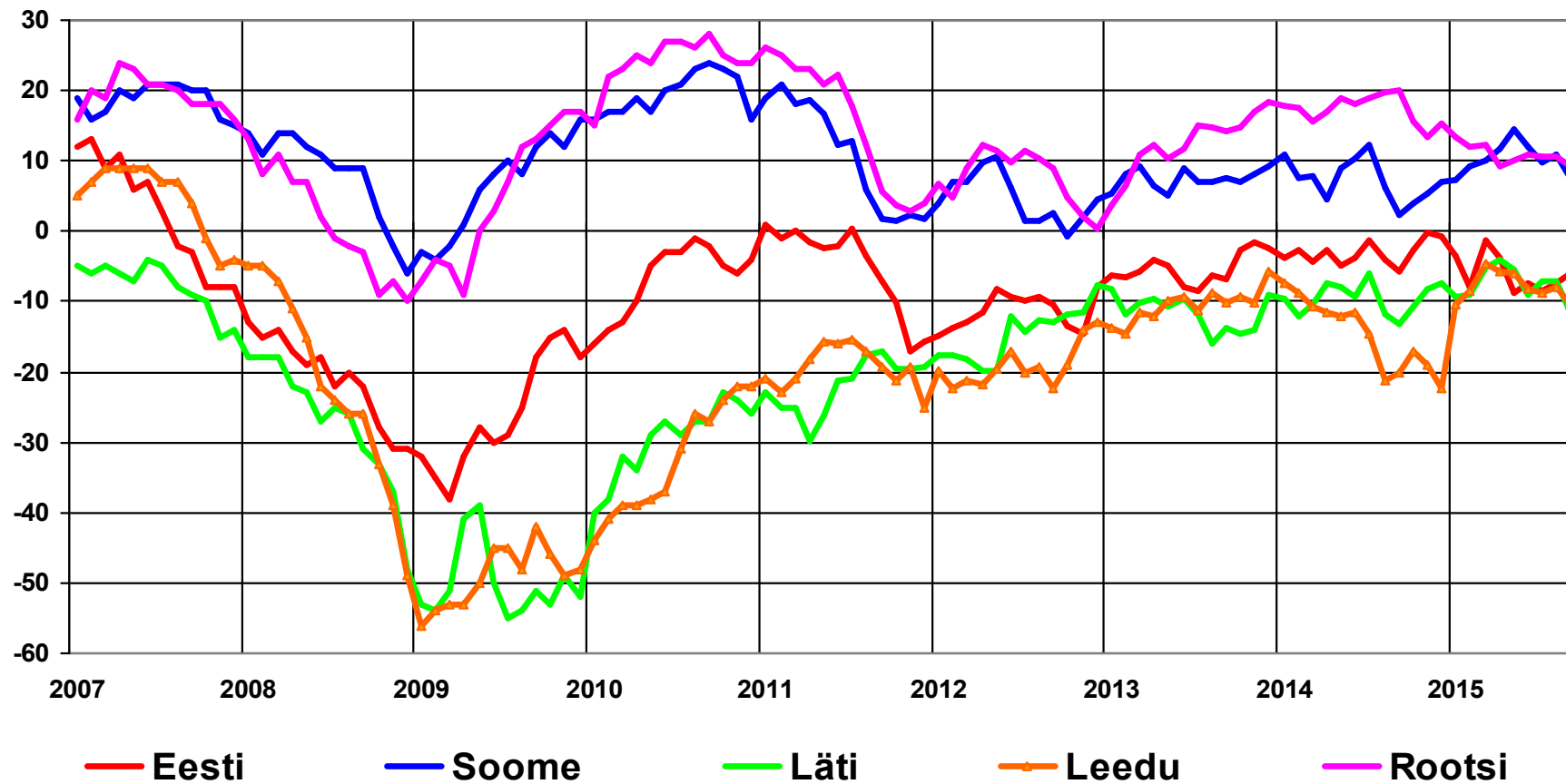
(€/4-liikmeline pere)

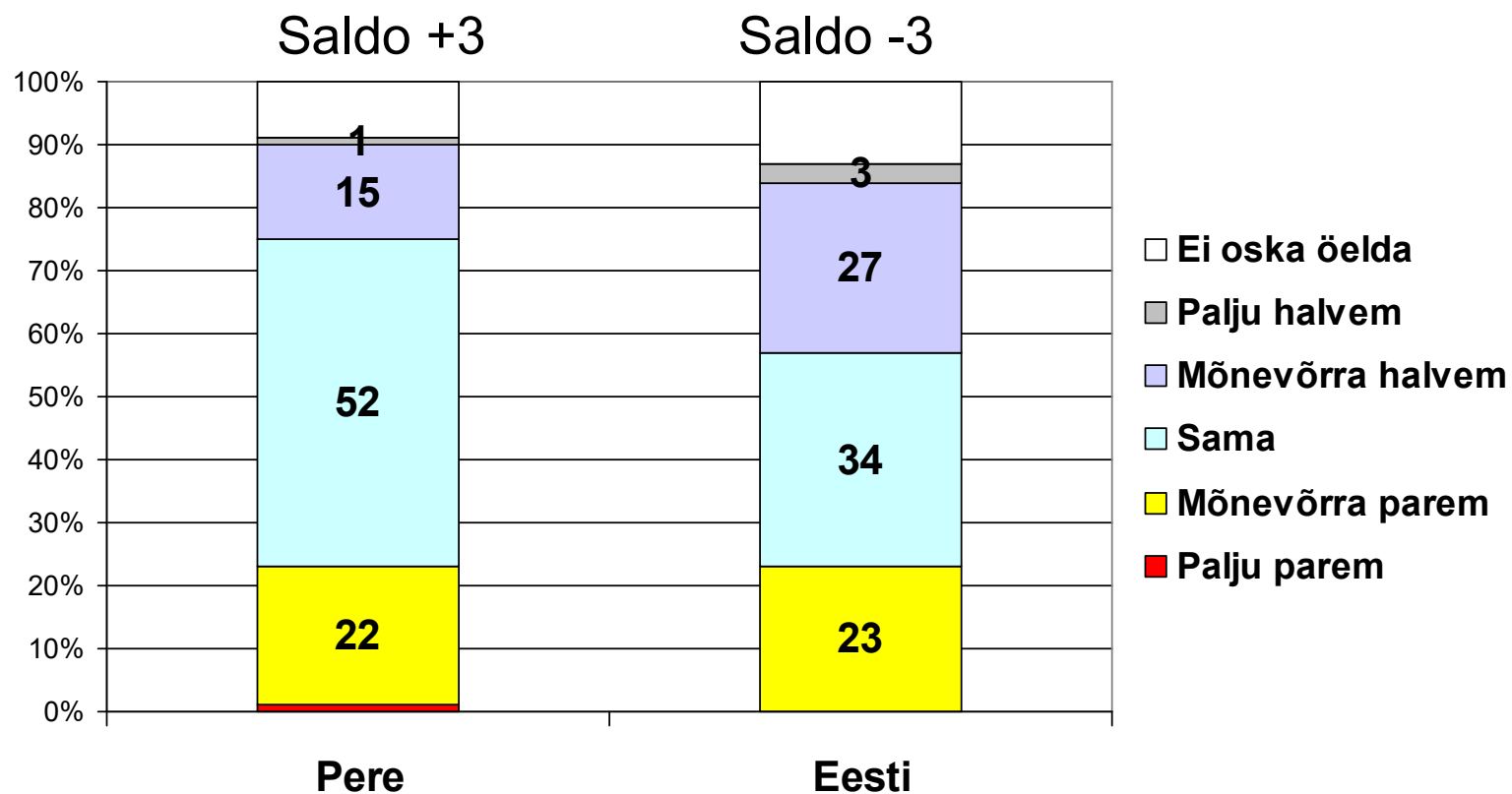
Maailmaturu hinnad (2005 = 100)

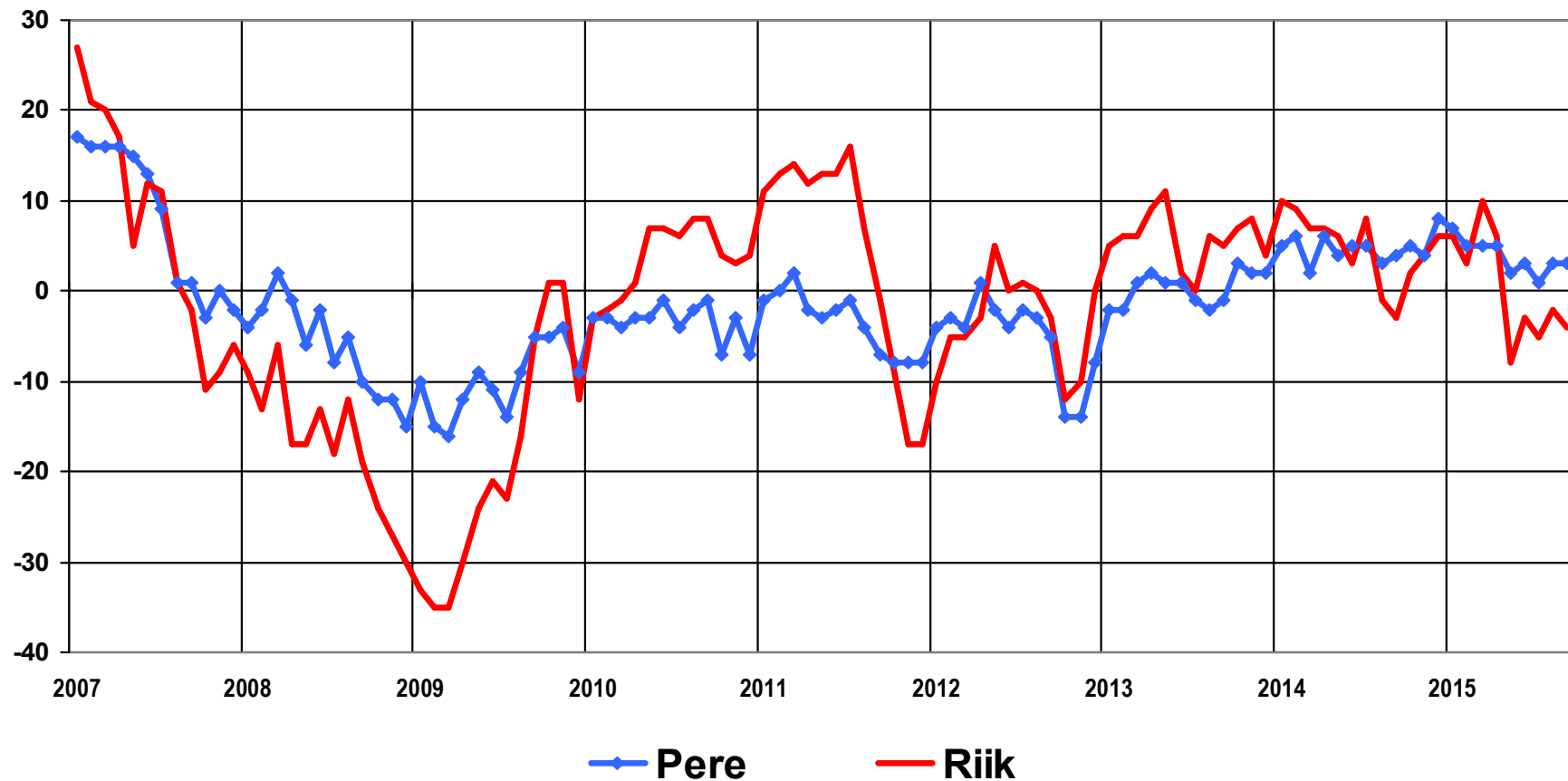
Tarbijate kindlustunde indikaatorid

Elanike ootused pere ja riigi majandusolukorrale 12 kuu pärast (2015 september, % vastanutest)

Eesti elanike ootused majandusolukorrale 12 kuu pärast (saldo)

Kokkuvõte

- Eesti majanduskliima on rahuldav (5,4), ning võrreldes juuniga on olukord 0,2 punkti paranenud, kuid endiselt halvem pikaajalisest keskmisest.
- Ettevõtjate ja tarbijate hinnanguid koondav majandusosalusindeks on alla pikaajalist keskmist (97,6). Enamuse ettevõtlussektorite kindlustunne alla pikaajalist keskmist (va kaubandus).
- Ettevõtlussektori ebakindlus on 2015. aasta jooksul suurenenud
- Tarbijate kindlustunne pikaajalisest keskmisest kõrgem ning võrreldes eelmise kvartaliga on kindlustunne tõusnud.
- Riskid püsivad Venemaa/Ukraina konflikt, Süüria sõda, Kreeka mõju eurotsoonile, pagulaste probleem, populismi kasv jne).
- Äriplaanides ollakse ettevaatlikud